

College van onderzoek integriteit Tweede Kamer

RAPPORTAGE

collegeintegriteit@tweedekamer.nl

Postbus 556
2501 CN Den Haag

Datum: 19 oktober 2023
Ons kenmerk: COI.2023.0440

Betreft: Klacht over niet registreren nevenfuncties en eventuele neveninkomsten door Kamerlid Van Meijeren

Samenvatting

Het College concludeert dat het Kamerlid Van Meijeren gedragsregel 3 van de Gedragscode Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft overtreden door zijn nevenfuncties en neveninkomsten als (voormalig) Statenlid in de provincie Zuid-Holland en huidig lid van de gemeenteraad van Den Haag niet te registreren in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer. Aangezien deze neveninkomsten wettelijk volgen uit de publieke nevenfuncties van het Kamerlid, staat vast dat deze zijn genoten. De klacht is gegrond.

Het College beveelt een berisping aan.

Klacht

Klager heeft over het Kamerlid Van Meijeren een klacht ingediend bij het College van onderzoek integriteit van de Tweede Kamer (hierna: het College).

De klacht betreft het niet registreren in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer van:

1. Twee nevenfuncties, te weten die van Statenlid van de provincie Zuid-Holland tot 29 maart 2023 en die van lid van de gemeenteraad van Den Haag sinds 30 maart 2022;
2. de neveninkomsten uit deze twee nevenfuncties.

Het niet registreren van deze nevenfuncties en neveninkomsten is volgens klager in strijd met de Gedragscode Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Procesverloop

De klager heeft op 17 februari 2023 via e-mail een gecombineerde klacht ingediend over het Kamerlid wegens het niet registreren van zijn nevenfuncties als Statenlid en als raadslid. Op verzoek van het College van 1 mei 2023 heeft klager voornoemde klacht afzonderlijk benoemd en verduidelijkt. De klager is geïnformeerd dat deze klacht ontvankelijk is en in behandeling is genomen.

Het College heeft op 8 mei 2023 tevens het Kamerlid geïnformeerd dat de klacht ontvankelijk is en in behandeling is genomen. In de e-mail aan het Kamerlid is aangegeven dat hij medewerking dient te verlenen aan verzoeken voor informatie, volgens artikel 7.2 en 8.4 van de Regeling toezicht en handhaving Gedragscode Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Voorts zijn aan het Kamerlid vragen gesteld. Het Kamerlid is tot 5 juli 2023 in de gelegenheid gesteld om te reageren op het verzoek om informatie. Het Kamerlid heeft niet gereageerd en is evenmin ingegaan op de mogelijkheid om mondeling een toelichting te geven.

Klager heeft op 24 mei 2023 aan het College een nadere mondelinge toelichting van de klacht gegeven. Het verslag is aan het Kamerlid gezonden voor een reactie. Het Kamerlid heeft niet gereageerd. Het College heeft vervolgens het onderzoek gesloten.

Standpunt klager

Het standpunt van klager luidt zakelijk en samengevat:

Niet registreren nevenfuncties

Het Kamerlid heeft verzuimd om zijn nevenfuncties als Statenlid en als raadslid te melden in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer.

Niet registreren neveninkomsten

Klager stelt dat er op basis van de publiek bekende informatie respectievelijk wetgeving aantoonbaar sprake is van neveninkomsten uit vorenstaande nevenfuncties.

Het niet registreren van deze nevenfuncties en eventuele neveninkomsten is volgens klager in strijd met de Gedragscode Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Standpunt Kamerlid

Het Kamerlid heeft niet gereageerd op de e-mails van het College over de klacht, de aan hem gestelde vragen en het gespreksverslag van het gesprek met de klager.

Feiten

Het Kamerlid is van 28 maart 2019 tot 29 maart 2023 lid geweest van de Provinciale Staten van Zuid-Holland.

Sinds 31 maart 2021 is hij lid van de Tweede Kamer.

Hij is sinds 30 maart 2022 gemeenteraadslid in Den Haag.

In het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer (zoals geraadpleegd op 23 augustus 2023) heeft het Kamerlid de vermelde nevenfuncties en neveninkomsten niet geregistreerd.

Statenleden en raadsleden ontvangen, op basis van het Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en aanverwante regels, voor hun werkzaamheden maandelijks de vergoedingen die zijn vastgesteld, alsmede een onkostenvergoeding.

Beoordelingskader

Het beoordelingskader wordt primair gevormd door de Gedragscode Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal (hierna: de Gedragscode). In de Gedragscode is onder meer vermeld dat deze ziet op al het handelen in het ambt van Kamerlid.

Met betrekking tot de registratie van nevenactiviteiten en eventuele daaruit ontvangen neveninkomsten is gedragsregel 3 aan de orde, zoals die samenhangt met artikel 15.19 van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en artikel 5 van de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer. Gedragsregel 3 van de Gedragscode luidt: *“Het Kamerlid voldoet aan de registratieverplichtingen die het ambt hem oplegt.”*

Doel van deze regel is de schijn te voorkomen dat het Kamerlid niet onafhankelijk opereert. Als vuistregel in de toelichting op de Gedragscode staat vermeld:

“Als een willekeurig toeschouwer zonder veel omwegen zou kunnen denken dat een bepaalde private omstandigheid van een lid van invloed is op diens stellingname in een publiek vraagstuk, kan het raadzaam zijn deze omstandigheid in het register te doen opnemen.”

Met andere woorden: als een bepaalde nevenfunctie enkel al de schijn wekt dat - door het niet vermelden daarvan - een Kamerlid niet onafhankelijk meer kan handelen, is het geboden om daarover open en transparant te zijn en deze functie in het register te laten opnemen.

Beoordeling

Klager heeft geklaagd dat het Kamerlid zijn nevenfuncties en neveninkomsten niet heeft geregistreerd.

Het College is van oordeel dat de derde gedragsregel van de Gedragscode zo moet worden gelezen dat het enkel niet registreren van nevenfuncties schending van deze gedragsregel kan opleveren.

Klacht: onderdeel 1

Het niet registreren van de nevenfuncties als lid van Provinciale Staten tot 29 maart 2023 en als lid van de gemeenteraad van Den Haag vanaf 30 maart 2022

Ten aanzien van de nevenfunctie als Statenlid staat vast dat het Kamerlid deze tot 29 maart 2023 heeft bekleed. Ten aanzien van de nevenfunctie als raadslid staat vast dat het Kamerlid deze sinds 30 maart 2022 bekleedt.

Het College is van oordeel dat het Kamerlid de nevenfuncties in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer had moeten laten opnemen. In de Gedragscode wordt vereist dat Kamerleden open en transparant zijn en nevenfuncties registreren wanneer Kamerleden door het bekleden van een nevenfunctie enkel al de schijn (kunnen) wekken dat zij niet onafhankelijk meer (kunnen) handelen.

De klacht is op dit onderdeel gegrond.

Klacht: onderdeel 2

Het niet registreren van de neveninkomsten ontvangen uit de nevenfuncties

Ten aanzien van de nevenfuncties als Statenlid en als raadslid heeft het Kamerlid vergoedingen ontvangen. Dit volgt uit de wettelijke regels die ten aanzien hiervan gelden en staat aldus vast.

Het College is van oordeel dat het Kamerlid deze door hem ontvangen neveninkomsten in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer had moeten laten opnemen. In de Gedragscode wordt vereist dat Kamerleden open en transparant zijn en nevenfuncties en daaruit ontvangen neveninkomsten registreren. Zoals vermeld, dienen Kamerleden (de schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen en open en transparant te zijn door de nevenfuncties en daaruit ontvangen neveninkomsten in de openbare registers te registreren. Dat deze vergoedingen voortvloeien uit publieke nevenfuncties laat het voornoemde onverlet.

De klacht is op dit onderdeel gegrond.

Verzwarende omstandigheden en overige relevante omstandigheden

Geen medewerking

Het Kamerlid heeft aan het College bij zijn onderzoek geen medewerking verleend. De Regeling vereist die medewerking echter bij het verzoek om informatie (artikel 7.2.) en in het kader van het onderzoek (artikel 8.4.)

Met deze opstelling en het negeren van het College in het onderzoek van de klacht heeft het Kamerlid er blijk van gegeven niet of onvoldoende in te zien dat hij de voor Kamerleden geldende regels, te weten in dit geval de registratieplicht, moet nakomen.

Voorts heeft het College ten aanzien van het Kamerlid al eerder een klacht over het niet registreren van een nevenfunctie gegrond verklaard (Kamerstuk 2022.D41434 respectievelijk COI.2022.0139, 0140,0141). Deze recidive wordt ook meegewogen.

Naast de aanwijzing tot registratie past het naar het oordeel van het College, gelet op het vorenstaande, om aan te bevelen een sanctie op te leggen.

Hier staat tegenover dat het in dit geval gaat om het niet registreren van twee publieke nevenfuncties. Deze nevenfuncties en de genoten neveninkomsten zijn ten gevolge daarvan kenbaar voor het publiek. Met deze omstandigheid houdt het College eveneens rekening.

Conclusie

College concludeert dat het Kamerlid gedragsregel 3 van de Gedragscode heeft overtreden door zijn twee nevenfuncties en de daaruit ontvangen neveninkomsten niet in het nevenactiviteitenregister te registreren.

De klacht is op beide onderdelen gegrond.

Aanbevelingen:

Het College doet, op grond van al het bovenstaande, aan de Tweede Kamer de aanbeveling om aan het Kamerlid:

1. Een aanwijzing te geven om de nevenfunctie als gemeenteraadslid en de daaruit ontvangen neveninkomsten te laten registreren in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer en daarmee de overtreding van de Gedragscode te herstellen;
2. Een berisping op te leggen vanwege het niet registreren van de nevenfuncties en neveninkomsten.

Aldus geoordeeld en aanbevolen door het College van onderzoek integriteit Tweede Kamer,

Den Haag, 19 oktober 2023

College van onderzoek integriteit Tweede Kamer

collegeintegriteit@tweedekamer.nl